

Hitler baje ne želi vojne

London, 31. januarja. Hitler v svojem zadnjem govoru v nemškem parlamentu ni kot običajno rožaljal s sabljo, pač pa je bil izredno miren, kar prinaša Evropi novo upanje za mir. Francozi kot angleški državniški so prepričani, da bo Hitler tekom leta 1939 deloval, da se vrnejo Nemčiji odvzete kolonije, toda kot je izjavil Hitler, se pri tem ne bo posluževal nasilja.

Značilno je tudi, da Hitler v svojem govoru ni ničesar omenil glede laške zahteve po francoskih kolonijah. Sicer je izjavil, da bo podpiral s svojo politiko Italijo, toda odsotnost izjave glede francoskih kolonij je povzročila v Franciji precej svobodno dihanje.

Ker je Hitler govoril največ o ekonomskih težavah, je to najbrž znamenje, da potrebuje Nemčija predvsem mir, da konsolidira svoje novo pridobljene pokrajine, namreč Avstrijo in sudetske kraje. Indirektno je bilo dognati iz govora Hitlerja, da Nemčija

Italijani demonstrirajo po ulicah radi Francozov. Policija je imela hude boje z ljudmi

Rim, 31. januarja. V Rimu, Genoi, Samona in v drugih mestih je prišlo do cestnih demonstracij od strani Italijanov. Demonstracije so bile prvotno namenjene za nacionalistično Španijo, toda končno so začeli Italijani demonstrirati proti Francozom. Policija je bila prisiljena aretirati voditelje demonstrantov, ki so ognjemec rabili cevi za gašenje, da so razgnali množice, ki so protestirale, ker se Francozi baje norčujejo iz "laške hrabrosti."

Do velikih demonstracij je včeraj prišlo tudi v mestu Neapolju, kjer se je izkrcalo 370 laških prostovoljcev, ki so bili ranjeni na španskem bojišču. Prostovoljce je na ladji pozdravil prestolonaslednik.

Gemblarski klubi
Včeraj je državni senator William Boyd-Boic stavil v predlog, da se vpelje preiskava proti gemblarskim klubom v okolici Clevelanda. Lokalne oblasti se ne zganajo, ljudje oguzli te klube, kjer se denar, torej mora država naplatiti. Ko je šerif O'Donnell Clevelandu slišal, da se šerif Boyd vložil tozadevni predlog za periskavo, je še izjavil, da je Boyd storil iz vzroka, ker šerif ni imel več pristašev Boyda kot pomožne šerife.

Številne desetic
Do včeraj je dobil predsednik Roosevelt v Belo hišo za \$42,750 desetič desetic, kar so mu poslali posamezni državljani, da se vključijo v borbo zoper bolezen alkoholne paralize. Poleg gorilne svote se nahaja v Beli hiši še 31 vreč pošte s pismi in vseh pismih so darovane desetic. Teda denarja še niso preštele. Lansko leto so ameriški državljani poslali v deseticah \$86,000 za ta namen.

Zapeljani konduktor
Te dni je bil aretiran neki konduktor cestne železnice, ki je ponesveril kompaniji \$175.00, katero je naplatil za vozino. Denar je poravnal svoj dolg, ki ga je naredil radi gemblanja in izmed nočnih klubov.

Novi traktorji
V Fordovih tovarnah v Detroitu so izgotovili nove vrste traktorjev, ki so močnejši in urnejši od sedanjih, toda veljajo par sto dolarjev manj kot dosedanji.

Relif velja silne denarje v New Yorku

Albany, N. Y., 31. jan. — Governor države New York Lehman je predložil državni postavodaji proračun za dve leti, ki znaša \$411,000,000 izdatkov. Od te svote bo država rabila samo za relif brezposelnim \$85,000,000. Proračun izkazuje \$30,000,000 deficita, kateri se bo pokrili, kot predlaga governor Lehman s uvedbo novih davkov. Vpeljal se bo davek v svoti \$1.00 na vsakih \$1000 zemljiške vrednosti. Davek na žganje se zviša od \$1.00 na galono na \$1.50. Na ta način namerava država dobiti letno \$35,000,000 novih davkov in pokriti deficit.

Prometna nesreča

Ko je Mihael Zimmerman skušal prekorati cesto na Payne Ave. in 37. cesti, ga je zadela avtomobil, ki ga je vrgel 64 čevljev daleč in mu povzročil hude notranje poškodbe. Ima tudi obe nogi zlomljeni, eno roko in poškodovano lobanjo. Voznik avtomobila, ki je vozil zelo hitro, je ustavil, pogledal ranjenca, potem pa v naglici odkuril naprej. Pozneje je pa policija prišla Omer Schorderja, ki je bil obtožen nesreče. Obtožba se tudi glasi, da je vozil prehitro in da je bil pijan. Mr. Zimmerman je tajnik društva Srca Jezusovega št. 55 S. D. Z. Nahaja se v Charity bolnišnici, kjer ga prijatelji lahko obiščejo.

Vest iz domovine

Iz Begunj pri Cerknici nam sporočajo, da je tam umrl posestnik Franc Debevec, po domače Kranjč. Kar naglo ga je pobralo. V torek je bil še v gozdu, v sredo so ga odpeljali v Ljubljano na operacijo, v četrtek je pa že umrl. Truplo so prepeljali domov v Begunje, kjer se je vršil pogreb ob ogromni udeležbi ljudi. Saj je bil Franc splošno priljubljen ter dober gospodar in najtrdnjejši kmetij na Menišiji. V Willard, Wis. zapušta brata Antona, v domovini pa mnogo sorodnikov. Naj mirno počiva v rodni zemlji, preostalim sorodnikom pa izrazimo naše iskreno sožalje.

Preprečen samomor

Policija je aretirala 28 let staro Paula Bielinskega, ker je klical ognjemce, ne da bi kje gorelo. Oddan je bil v zapore na 138. cesti, kjer so ga najprvo preiskali, toda niso dobili pri njem nobenega orožja. Ko je pa par minut pozneje policijski poročnik Peter Kekič šel mimo celice aretirane, je videl, da si jetnik reže žile z britviljo. Mr. Kekič je preprečil samomor. Jetnika so odpeljali v Glenville bolnišnico.

Prvi ček

Stanley Fox v Columbusu je dobil ček št. 1 v svoti \$11.50 za brezposelno podporo. Fox je brezposeln kleparski delavec. Tekom tega tedna bo oddanih vsega skupaj 46,000 čekov v državi Ohio.

Hiša zažgana

Mr. John Stražišar, 1235 Addison Rd. sporoča, da je pogorela hiša njegovega brata Jožeta v vasi Uzmane, fara Rob. Bilo je zažgano. Hiša je pogorela do tal.

Doslужenci

25 letnico svojega koristnega delovanja bo obhajalo društvo Doslужencev dne 18. februarja s posebno prireditvijo v Twilight dvorani.

Chamberlain zahteva evropsko konferenco za mir in razorožitev

London, 31. januarja. Angleški ministri predstojnik Chamberlain je danes govoril v parlamentu in dejal, da morajo diktatorji najprvo pokazati, da jim je v resnici za mir in to dobičevo najbolje s tem, da se udeležijo splošne konference, ki bo razpravljala, kako naj se Evropi razoroži. Chamberlainov govor je bil nekak odgovor na govor Hitlerja dan prej. Chamberlain je tudi zagotovil Evropi, da ogromni viri, ki jih imajo na razpolago Anglija in Francija zagotavljajo končno zmago demokracije napram diktatorjem. Sicer je pa Chamberlain izjavil zadovoljstvo, ker je bil Hitlerjev govor miren in brez strasti. "Prepričan sem," je dejal Chamberlain, "da Hitler ni govoril kot mož, ki želi pahniti Evropo v splošno morijo."

Zahvala predsednika

Predsednik Roosevelt se je včeraj javno zahvalil vsem, ki so na večer njegovega rojstnega dneva sodelovali pri tisočeri prireditvah, katerih čisti dobiček je bil namenjen za borbo proti paralizi otrok. Smatra se, da je bilo v ponedeljek večer najmanj 25,000 prireditev v Zedinjenih državah, da se je nabralo več kot milijon dolarjev za pobijanje omenjene bolezni. Roosevelt je izjavil, da bo bolezen uničena le, ako bomo dosledno delovali v tej smeri, in ako opustimo boj, da zna biti paraliza največja morilka naroda.

Zahteva ženo

Župan Homer Dorsey, ki je župan v Findlay, Ohio, je dobil od nekega McClelland v Seattle, Wash., pismo, v katerem McClelland zahteva, da mu župan pošle "dobro ženo, katero bi poročil." Župan je dal dotično pismo v javnost in kmalu se je oglasilo stotine žensk, ki bi se rade poročile. Toda vse so vpraševale: "Koliko denarja ima dedec?" Župan seveda ni mogel dati pojasnila.

Operne predstave

Vedstvo Northern Ohio Opera Association naznanja, da bo Metropolitan opera družba podala Clevelandčanom osem krasnih opernih predstav med 27. marcem in 1. aprilom. Izbrane so bile sledeče opere: "Otello," "Louise," "Walkuerer," "Thais," "Manon," "Lohengrin," "Tosca" in "Lucia di Lammermoor." V raznih operah nastopijo najboljše pevke moči, kar jih premore Metropolitan operna družba.

Ga najbrž ne bo

Župan Burton je dobil od odbora Delavske nestrankarske lige povabilo, da pride na njih sejo v petek in raztolmači, kako je to, da mestni proračun izkazuje pri svoti \$17,000,000 samo \$600,000 za relif, kar niti za dva meseca ne zadostuje. Mi stavimo, da župana ne bo na sejo, kajti odbor ni obljubil, da bo po seji — banke.

Škrjančki

Starše Škrjančkov se prosi, da se udeležijo važne seje nočej večer v navadnih prostorih. Na programu so zelo važne zadeve. * Nacijska vlada je zaplenila v Berlinu katoličanom denar namenjen za pokojnino duhovnom.

Senator Pittman zadovoljen s Hitlerjem

Washington, 31. jan. — Senator Pittman iz Nevade, ki je načelnik senatnega odseka za tujezemske zadeve, se je včeraj izjavil, da če bo Hitlerjev nastop v bodočnosti enak tolerant kot je bil njegov govor v ponedeljek, da se ni treba bati, da bi v Evropi nastala vojna. Pittman je odgovarjal včeraj na mnoga vprašanja časniških poročevalcev, katerim je povedal, da je prepričan, da v Evropi vsaj letos ne pride do vojne. Manj po volji pa je ameriškim krogom Hitlerjev indirektni napad na predsednika Roosevelta, katerega je napadel radi njegovih "demokracijskih izjav." Hitler je rekel, da znajo v Nemčiji bolj demokratično misliti, kajti pod njegovo vlado je zginil sleherni sled brezposelnosti, dočim imajo v Ameriki po 6-letnem prizadevanju še vedno 10 milijonov ljudi brez dela.

Mrs. Zupančič umrla

V Community Hospital v Genoi, O., je preminula dobro poznana in spoštovana farmarska soproga, Marija Zupančič, rojena Laurič, po domače Polčanova. Stara je bila 59 let in je stanovala z družino na farmah zadnjih 20 let. Umrla je v torek zjutraj. Pet mesecev je bolehal. Doma je bila iz Prečne pri Novem mestu in je živela v Ameriki 31 let. Tu zapušta žaluzjočega soproga Josepha, doma iz Meniške vasi pri Toplicah, in sledeče otroke: Jennie poročena Hrovat, Mary poročena Kabineli in se nahaja sedaj na obisku v stari domovini. Nadalje zapušta sinove Josepha in Franka ter neporočeni hčeri Josephine in Frances. Zapušta tudi brata Franka Lauriča v Canonsburgu, Pa. Bila je članica podružnice št. 41 S. Z. Z. Truplo ranjke ostane do pogreba v kapeli A. Grdina in Sinovi. Čas pogreba se naznani jutri. Družini in sorodnikom naše globoko sožalje! Naj bo ranjki podeljen večni mir in pokoj.

Ta ne odneha

Lewis Graham je v neki gostilni začel prepir in prišlo je do tepeža, tekem katerega je bil udarjen v desno oko, da je moral iskati pomoči v bolnišnici. Ko so ga tam obvezali, je korakal naravnost zopet v isto gostilno, kjer je še dobil navzoče pretepače. Tepež se je znova začel in to pot je dobil Graham veliko rano na levo oko. Pa ni šel v bolnišnico, ampak so ga nesli domov, kjer so poklicali zdravnika.

Mladi zločinci

Policija je včeraj prišla štiri mlade fante, stare od 14 do 18 let in z njimi tudi neko 18 let staro deklino. Vsi so priznali, da so vlomili v kakih dvajset stanovanj, kjer so pokradli obleko in druge predmete. V njih "kompaniji" je bila tudi neka 21 let stara mati, ki ima dva otroke. Ta je za tatove prodajala ukradeno blago.

Novo društvo

Pod vodstvom Rev. F. Mišiča, župnika sv. Pavla župnije na 40. cesti, se je ustanovilo za prekmurske Slovence novo samostojno društvo, ki si je nadelo ime "Marija Sedem žalosti."

Gen. Franco je začel oblegati in obstreljevali Madrid. Lojalisti so vzdržali prvi napad

Madrid, 31. jan. — Topovi nacionalistov v Guadarrama gorovju so vzbudili prebivalce mesta Madrida in jim naznanili, da se je ponovno pričelo z obleganjem mesta. Prebivalstvo se je skrilo v podzemeljske kleti.

Gen. Franco je mnenja, da če zbere vso svojo silo pred Madridom, da se mu mesto ne more daj ustavljati kot dva tedna, zlasti ker lojalisti nimajo dovolj orožja. Vendar so lojalisti vzdržali prvi napad.

Perpignan, Francija, 31. jan. — Španska vlada lojalistov, ki se nahaja v mestu Figueras v bližini francoske meje, namerava poslati večji del katalonske armade proti jugu v Valencijo.

Predsednik vlade Negrin je mnenja, da imajo lojalisti dovolj parnikov na razpolago, da prepeljejo 20,000 vojakov skozi vrste nacionalistov proti Valenciji. Seveda je za daj skrajno nevarna. Katalonska armada lojalistov šteje nekako 300,000 mož.

Žalostna usoda prostovoljcev v Španiji. Mnogi so poslali brezdomovinci. Orožja primanjkuje

Perpignan, Francija, 31. januarja. Lojalistična armada in vlada je bila zajeta pred napredujočimi nacionalisti in danes nima nobenega pota, kamor bi se zatekla, da se reši krute usode.

Mnogo tednov so lojalisti imeli zasedena vsa pota, ki vodijo iz Španije v Francijo, toda te dni je Francija zajela odprtino in lojalisti so takorekoč zajeti pred francosko mejo.

V vse zglede, da bo blokada v nekaj dnevih še strašnejša. Brez vprašanja je, da je lojalistična armada uničena. Lojalistična Španija ima sicer še vojake, toda ti soči so dezertirali, dočim nimajo ostali potrebnega orožja in streljiva.

Najbolj žalostna usoda je zadela mednarodne prostovoljce, ki so se borili v lojalističnih vrstah. Prvotno so hoteli pobegniti preko francoske meje, toda ob meji so bili od Francozov zopet vrženi nazaj.

Med temi je tudi mnogo ameriških državljanov, ki imajo svoje družine v Ameriki. V Španiji jim je obstanek nemogoč, preko Francije ne morejo domov in so tako v pravem pomenu besede postali brezdomovinci.

Dve najfinjši diviziji lojalistov, peta in petnajsta, sta sicer še vedno obdržala disciplino, pogum in moralo, toda na fronto ne morejo več, ker so absolutno brez orožja in streljiva. Poleg tega so pa izmučeni do smrti.

Toda kljub vsemu temu je lojalistična vlada pripravljena voditi borbo naprej. Ako bo borba nemogoča v Kataloniji, tedaj se bodo lojalisti borili okoli Madrida. Sedež lojalistov je sedaj v mestu Figueras, 14 milj od francoske meje.

Kljub temu pa tudi z Madridom ne bodo imeli lojalisti sreče. Ko gen. Franco očisti Katalonijo, bo vrgel vso svojo vojno moč nad Madrid, in armada, ki nima orožja, enakih napadov ne more odbijati.

Za boljše zdravje

V državni zbornici v Columbusu te dni ponovno govorijo, da bo sprejet predlog, da vsi oni, ki želijo poročno licenco, morajo najprvo k zdravniku, ki ki mora dati spravevalo, da sta ženin in nevesta popolnoma zdrava in zlasti prosta spolnih bolezni, predno bo mogče izvršiti poroko. Zadeva ima mnogo zagovornikov pa tudi nasprotnikov v javnosti, a je jako važna glede boljše narodnega zdravja.

Slov. moška zveza

Redne seje podružnice št. 3, Slovenske moške zveze, se vršijo vsak prvi četrtek v mesecu. Vsi oni, ki želijo pristopiti, so vabljani, da pridejo v četrtek 2. febr. ob 7. zvečer v gornjo dvorano Slov. doma na Holmes Ave. Podano bo tudi poročilo veseličnega odbora, ki je na delu za veselico, ki se vrši 15. febr. — Tajnik.

Tudi žganje zahtevajo

Dva mlada roparja sta prišla v gostilno Harmony Club na 4800 Denison Ave. Z revolverji v roki sta zahtevala denar. Dobila sta \$36.00, nakaž sta zahtevala še tri kvor-te žganja in sta tudi to dobila. V gostilni je bilo navzočih dvanajst gostov.

Svinjina bo cenejša

Claude Wickard, zastopnik poljedelskega oddelka ameriške vlade, se je izjavil, da bo prešičje meso v letu 1939 precej nižje v ceni kot je bilo lansko leto. Farmarji imajo skore odveč teh živali in jih le težko prodajajo, tako da bo cena precej nizko padla.

Tujezmski zdravniki

Država New York je odredila, da morajo vsi tujezmski zdravniki v državi se podvreči posebni skušnji. 1,063 takih zdravnikov se je registriralo za skušnjo in izmed teh jih 441 ni moglo prestat skušnje radi pomanjkljivega znanja. Izmed 422 registriranih nemških zdravnikov n. pr. je 329 naredilo skušnjo z najslabim uspehom. Iz Turčije in Mehike sta bila pri skušnji po en zdravnik, toda niti prvi niti drugi ni mogel odgovorjati na vprašanja preiskovalne komisije. Zdravniki bodo morali sedaj prenehati s poslovanjem.

K molitvi

Člane društva Najsvetejšega Imena, društva sv. Lovrenca, društva sv. Alojzija in društva sv. Antona se prosi, da se udeležijo molitve danes zvečer ob 7. uri v cerkvi sv. Lovrenca, v četrtek zjutraj ob 10:30 uri pa pogrebne sv. maše. Zbirališče je v šolski dvorani. Kdor more naj pride, da izkaže pokojnemu zadnjo čast.

Župan v Columbusu

Župan Burton je včeraj z nekaterimi councilmani odpotoval v Columbus, kjer se bo ponovno boril, da dobi kaj za relif v Clevelandu. Toda v Columbusu so danes republikanci gospodarji in za relif ti nimajo denarja, dasi Mr. Burton tako rad priporoča republikance v volivnih kampanjah.

Governer v Kansasu

Ohijski governer John Bricker se je podal v Topeka, Kans., kjer so republikanci slavili svojo zmago.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
1117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$4.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$4.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

JAMES DEBEVEO and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83

No. 26, Wed., Feb. 1, 1939

BESEDA IZ NARODA

Spomini na mladost

Sedaj, ko je predpust med nami, me spomini ponesejo v mojo rojstno vas. Pri nas na kmetih se je največ zakonov sklenilo predpustom. Mislim da zato, ker takrat je bilo največ časa za ženitev in svatbo, ker pozimi ni toliko dela na kmetih.

Kakor hitro so oznanili s prižnice ali oklicali par, ki namerava stopiti v zakonski stan, se je razneslo po vseh vaseh naokrog, da se ženita ta fant in ta dekleta. Prvi pondeljek so šli v mesto delat pismo. Drugi teden so šli kupovat vino za ohect. Prav židane volje so se vračali. Tretji teden so šli nevesta in družica, ženin in drug vabit v svate. Najprej so povabili daljno sorodstvo, potem bližnje in nazadnje pa še sosedo. Ko so vabitelji stopili v hišo, so pozdravili: "Mir bodi vseh hiši!" Potem so jih domači povabili k mizi, kamor so mati postavili, kar je najboljšega hiša premogla.

Kar nas je bilo mlajših, smo tiho sedeli okrog peči kot bi bili mutasti. Naše oči so se pasle samo na dobrinah na mizi in komaj čakali, da bodo vasovavci odšli. Mati so nam bili namreč že prej objublili, če bomo pridni, da bomo dobili, kar bo ostalo. Razume se, da smo se zelo bali, da ne bi vsega prej pojedli.

Na predvečer svatbe so šli ženinovi sosedje na nevestin dom po balo. Navadno so pripeljali nazaj dobro rejeno in lepo okinčano kravo, za njo je vozil pa voz nevestino skrivnjo, svetlo in veliko. V skrivnjo je bila nevestina obleka in razno perilo. Na skrivnjo je sedel godec in pridno vlekel meh. Na drugem vozu je bila skrivnja, polna žita, na tretjem vozu je bil kolovrat in razne stvari za nevestino domačo rabo.

Na zadnjem vozu so se vozili tovariši, ženin, starešina, hišni oče in teta. Ko so vse drugo jutro so šli ženin, drug in godec klicat sosedo, ki so se zbrali pri ženinovi hiši, vsi oblečeni v lepe svatovske obleke. Žene in dekleta v lepih razložili v ženinovo hišo, je bila pripravljena mala večerja. narodnih nošah, z avbami in pečami na glavi. Ko so bili vsi zbrani, so se odpeljali po nevesto. Na nevestinem domu so jih sprejeli domači in sorodniki neveste in svatje so dobili dobrih zajtrk. Otroci, kolikor jih je prišlo na prežo, so dobili od neveste velike kose belega kruha.

Potem so odšli v cerkev, kjer so se vršili poročni obredi. Ženin se je moral odkupiti fantom, ki so zaprli pot z debelo verigo. Po končanih obredih v cerkvi, so šli na ženinov dom, z godcem naprej. Toda hišna vrata so bila zaprta. Pred vrati sta se ustavila prva drug in družica, potem ženin nevesta, ter dalje v vrsti svatje. Drug je trkal na vrata in prosil naj odprejo. Bilo je dosti govorjenja in prošenj, predno so jim odprli vrata. Ko so se vrata odprla, so svatje spustili skozi vrata najprej mačka, katerega so v ta namen prinesli s seboj. Potem je stopila v vežo najprej nevesta z starešino, potem pa teta in hišni oče. Ženinovi oči in mati sta poljubila nevesto ter jo spremila v hišo. Pri vstopu sta jo pokropila z blagoslovljeno vodo. Potem so pečali ženina in nevesto za mizo, nakar so posedli tudi ostali svatje.

Ko so se dobro najedli, so šli na pod, kjer je bil ples.

Plesali so do večerje. Na večerjo so prišli navadno tudi župnik, učitelj in drugi vaški veljaki.

Po večerji so šli zopet plesat. Takrat so prišli tudi vaški fantje, katerim je drug natakala vina. V hiši se je vršila pa druga zabava, petje in razni nagovori.

Hišni oče je imel nalogo, da je skrbel za vino, da so ga imeli svatje dovolj, starešina in teta sta bila pa častna gospodarja na svatbi.

Pri nas v Euclidu imamo tudi teto, ki bo nosila to častno ime do smrti. To je naša dobro poznana in pridna delavka na narodnem polju, Mrs. Frances Rupert. Imamo tudi strica v osebi g. Josip Plevnika in tudi starešine nam ne manjka.

Drugo jutro so šli sosedje po hišah krast za nevesto. Ko so se vrnili z blagom, so zakurili zunaj na prostem. Tam je imel zopet godec največ opravka. Ta je imel nalogo, da je v velikem črnem kotlu cvrl jajca in drugo. Najprej je bila nevesta deležna teh dobrot, potem pa drugi, a največ so pojedli vaški otroci.

Potem so pa sedli teta in nekaj svatov na voz z godcem. Teta je imela lepo okinčano pogačo, s katero so se odpeljali po vasi. Pri vsaki hiši so se malo ustavili in plesali, ter vabili, naj pridejo na ohect. Dobili so tudi kako staro zibel, v katero so položili punco iz cunj. Teta je učila nevesto zibati, da se bo privadila. Potem so prišli fantje, ki so se našemili v kamelo. Ta kamela je šla potem na dražbo, ki je morala znesti toliko, kolikor je stalo vino za svatbo.

Potem se je razšlo z svatbe sorodstvo, a sosedje so še svatovali pozno v noč.

Sosed je prvi, kadar si v sili za pomoč. Pri sosedu najdeš prvo pomoč. Zato je lepo, da smo složni med seboj, da drug drugemu pomagamo. Čeprav smo si različni kot prsti na rokah, kadar pa pride potreba, pa zgrabimo vsi skupaj. To se je pokazalo letos pri nas v Euclidu, kjer se gradi naše narodno svetišče, to je Dom. Sloga in mir naša vlada med nami, pa bomo lahko dovršili započeto delo. Ne pozabimo naših trgovcev, obrtnikov in drugih, kadar česa potrebujemo. Danes lahko dobimo vse doma in ne kot pred leti.

Ne pozabite pustne sobote 18. februarja. Pokupite vse vstopnice za srnjakovo večerjo in ples. Saj to gre vse za blagor našega Doma. Le pridite, ker ta večer bo pri nas prijetno. Pozdravljeni!

J.R.

Pustna sobota in nedelja

V šolski dvorani sv. Vida se bo vršila na pustno soboto in nedeljo zabava pri pogrnenih mizah. To bo na 18. in 19. februarja. To bo zabava, ki je ne dobite nikjer drugje. Program je izbral za ta dva večer režiser naših iger, Father Jager. Na programu bo pevski zbor Baraga, potem skupno petje vseh navzočih, zabavni kupleti in godba štiriclaanskega Zorčevega in Trebarjevega orkestra.

Mize si lahko že naprej rezervirate, da boste s svojo družbo lahko skupaj pri eni mizi.

Dragi farani sv. Vida! Napolnimo ta dva večera dvorano. Saj se vedno govorilo, kako je fara sv. Vida velika. Kadar se je treba pa pokazati in postaviti, ni pa nobene udeležbe, kakor je bilo na 21. in 22. januarja. Sramota je za tako veliko faro, da je bila tako slaba udeležba. S tem poka-

žete, da ne daste priznanje naši tu rojeni mladini, ki se trudi in svoj čas zapravlja z igrami in drugimi prireditvami. In naš Father Jager se toliko trudi na vse načine, da že kar ne ve, kaj bi napravil, da bi kaj pomagalo. Kaj ni to sramota za vso faro! Zakaj ne bi bili vsi kot eden. Skupaj držimo, pa bomo imeli uspeh. Saj to je naša dolžnost, da se udeležujemo cerkvenih prireditev. S tem pomagamo, da se stroški plačujejo. Vsak faran bi moral vedeti, da je samo od nas odvisno, da se obrestni plačujejo od dolga, ki ni majhen. Poglejmo druge nselbine, kako skupaj držijo. Zakaj ne bi tudi mi tako.

Pojdimo, kadar bomo povabljeni napolnimo dvorano, da bodo imeli naši igralci veselje z nami in nam bodo lepo igrali naše slovenske igre in nam prepevali naše lepe slovenske pesmi.

Faranka

Bog vaju živi!

Kolikokrat slišimo: "Kako hitro bežijo leta, zdi se nam kakor bi bilo včeraj!" Res je, da čas hitro mineva, toda na drugi pomislek se mnogo doživlja in prestane vsak dan našega življenja. In če pri vsem tem človek dočaka lepo starost, takrat se ima pa zakaj srečnega počutiti, kakor tudi biti Bogu hvaležnega.

Ob tem času imam v mislih zakonski par, ki je preživel skoraj pol stoletja v zadovoljnim družinskem življenju in to sta spoštovana roditelja Anton in Jozefina Krese, ki stanujeta že več kot dvajset let na 1228 Addison Road in skoraj ravno toliko let na 1096 E. 64 St. Ta teden, v četrtek 2. februarja, bosta še čila praznovala 49 letnico zakonskega življenja v krogu svoje družine.

Od te spoštovane družine prihaja hči Mary, poročena Birtič, ki je sedanja predsednica mladinskega zbora Slavčkov in katere hčere so odlične dijakinje, med njimi dobro poznana po njenih potpisih Dolores Birtič. Potem hčer Josephine, poročena Seelye, ki se zaslužno udeležuje pri podružnici št. 50 Slovenske ženske zveze, ki ima tudi tri prav pridne in odlične učence. Hči Emma je pa glasbena učiteljica in prav priljubljena zlasti med mladino, ter sina Harry, ki stanuje na lastni farmi v Willoughby. Torej vse skozi so otroci teh zakoncev dobro preskrbljeni in nadarjeni za vsako morebitno življenjsko usodo.

Spoštovana roditelja Anton in Jozefina Krese sta prav lahko ponosna na lepo vzgojo svojih družine in se tudi sedaj v jeseni svojega življenja srečno počutita, da sta doprinesla temu svetu častni napredek in spoštovanje do svojega naroda.

Kličemo jima: Bog vaju živi! pri ohrani zdrava vsaj do prihodnjega jubileja, da se bomo skupno veselili pri praznovanju zlate poroke. To vama iskreno želimo vsi, ki vaju poznamo in čislamo in teh nas je mnogo. Živela roditelja Anton in Jozefina Krese, še na mnoga zdrava in srečna leta!

Priatelj

ZAHVALA

Ko sem bila za časa moje boleznih preteklo jesen v Rochester, Minn., se mi je tako milo zdelo ker se je toliko mojih starih in novih prijateljic in prijateljev spomnilo name. Na vsakovrstne načine so mi delali kratak čas.

V prvi vrsti se moram lepo zahvaliti vsem onim slovenskim časopisom, ki so prinesli vest o moji bolezni in na ta način seznanili moje številne prijateljice in prijatelje o mo-

jem dolgočasju tako daleč od moje družine. Bog povrni vsem onim, ki so mi v pismih sporočali, da se me spominjajo v molitvah, da bi okrevala. Lepa hvala vsem, ki so mi poslali šopke v bolnišnico in sicer: Mr. in Mrs. W. N. Eisel, Mrs. Marie Hochevar, Mrs. Louise Piks, Mrs. Helena Malby, Mrs. Mary Makovec, Royal Neighbors of America Euclid Banner vsi iz Clevelanda, potem podružnici ravnostne organizacije v Rochester, Minn. za obiske in cvetlice in Mr. in Mrs. Joseph Gačnik v Indianapolis, Ind. Za cukerkrče se lepo zahvalim Mrs. Mary Makovec, Mrs. Frances Orazem in Mrs. Frances Novak, dalje lepa hvala članicam Community Welfare kluba za vsakovrstne kartice in za lepo darilo.

Potem se enako lepo zahvaljujem za poslano cvetlice na moj dom za časa moje bolezni: Mrs. Lydia Eisel, družini Mr. in Mrs. Frank Kuhar, Mrs. Antoniji Tanko, Miss Rose Chapic, Mrs. Sunegle, Mrs. Bowman, podruž. Slov. ženske zveze št. 14, Mrs. John Breskvar, Mr. Howard Edwards, vsi v Clevelandu. Srčna hvala častiti sestri Consolati iz Euclida, O. za tako lepo kartico, tako tudi še sledečim: Moji tovarišici Mrs. Louis Andolsek v Ridgewood, N. J., Mr. Antonu Šubeljnu iz New Yorka, Miss Mary Nartnik, Chicago, Miss Frances Jancer (La Sallita), La Salle, Ill., Mr. in Mrs. Anton Zevnik, Middleton, Wis., Mr. Matija Pogorelec iz Gilberta, Minn., Miss Mary Polutnik, Lorain, O., Mr. Fred Makovec, Omaha, Neb., Mr. in Mrs. Glen Hansburger, Jackson, Mich. in Mr. E. G. Gibbs iz New Yorka.

Dragi mi vsi iz Clevelanda, ki ste mi kartice poslali, vas je pa ravno 264, in če bi ime vsakega označila, bi vzelo preveč prostora. Tako tem potom vam vsem skupaj kličem: Bog vam povrni! Vaše kartice, nekatere velike in male, smešne in tudi resne, so mi bile v veliko veselje in razvedrilo, enako številna pisma, ki so mi dajala pogum in mi krajšale dolgočasne dneve v moji bolezni.

Hvala tudi kegljačicam dr. sv. Ane št. 150 v Newburgu za njih pozornost napram meni in najlepša zahvala pa mojim kegljačicam društva sv. Marije Magdalene št. 162 za tako lep večer, ko ste me prišle vse obiskat na moj dom, ne da bi jaz zato kaj prej vedela in mi izročile tako praktično darilo v mojem bolestem stanju; gotovo nisem kaj takega pričakovala. Hvala tudi vsem drugim, ki ste me obiskovale na domu bodisi od strani društva, ali pa same od sebe. Bog vas živi vse skupaj! Vam hvaležna:

Antonija Zupanova,
Cleveland, O., 20. jan. 1939.

Podpirajte slovenske trgovce!

Kaj neki bo to?

IN

19. februarja v Collinwoodu

Naročil požig svoje hiše
Okrožno sodišče v Petrinji, več dni razpravljalo o grobnem zločinu, ki ga je zagrevel trgovec Sime Djaković, ki nekemu naročil, da je zažgal njegovo hišo, v kateri sta živela njegova žena in služkinja. Poleg Djakovića se je na govarjal tudi Lazo Eremić, katerega je Djaković obdolžil, da je zažgal hišo. Obtožena bila tudi trgovčeva sestra Marija Mrdjenović, da je isla v hišo la morilca za svojega moža, poleg tega pa je imela na voljeno razmerje s svojim tom Djakovićem, v torej polodne je sodišče razglasilo sodbo: Sime Djaković je obsojen zaradi naročenega požiga svoje hiše in trgovine, kateri priliki je zgorela njegova žena Milica in služkinja Fanika Belenić, kakor tudi radi nedovoljenega razmerja sestro Marijo Mrdjenović, dosmrtno ječo. Marija Mrdjenović je bilo obsojena zaradi razmerja z bratom Djakovićem, in ker je iskala morilca svojega moža, na šest let je bila obsojena. Lazo Eremić pa je bil obsojen, ker je dokazal svoj zločin. Oba obsojenca sta vložila žalbo, ziv in revizijo, državni tožilstvo pa je zahteval revizijo za tri obtožence. Na koncu je stopil pred senat Lazo Eremić in dejal: "Hvala vam, spodje sodniki, in hvala vam, moji zagovorniki, a ti Sime, velik lopov, ker si me nebebo, nega obdolžil." Po sodbi ni odprto vprašanje, koga je Sime Djaković najel za strašen zločin.

IZ PRIMORJA

— Sv. Križ pri Trzinu, 1938. — Poročali smo že o nezgodi, ki je zadela pred tedni našega vaščana 37 letnega Antona Bogatec na delu v mornarici. Pretekli teden, 12. decembra se mu je stanje poslabšalo, da je izrazil željo, naj ga izpolni obljubo, ki je dal pri zaročeni Idi Bogatec. Še ko so ga noči je duhovnik bolnice, ki je žil že tri tedne težko poškodoval, ni Anton, oba združila v svojo med splošno ginjenostjo na pot, staršev in prijateljev in med njimi čim željami za srečno končanje te novoporočnice, ki pa je v vsem prizadevanjem zdravega, kov da bi ga ohranili pri življenju že v jutranjih urah med njimi mukami podlegel bolezni.

Pokojnik je bil zavezan mladenci, član naših raznih kulturnih društev in član cerkvenega pevskega zbora. Bil je splošno priljubljen pri prijateljih in prijateljicah, ki ga je spremljala na njegovem pogrebu, nji poti, mnoga okoliščina, čje število njegovih sotrpnikov, ladjedelnice. Dekleta v njih nošah so nosile obilo cvetov, enega cvetja in vencev, riši in tovarišice v zboru, bodo svojega dobrega nikdar pozabili so mu s zapeli doma in v cerkvi med splošnim ihtenjem posebnost njegovih dragih.

— Vreme. Od našega ga vremenskega poročila, nes 2. jan., ko pišemo to smo imeli suho, hladno. Preživeli smo lepe, sončne dni, v njih tudi ostali dnevi zimsko prijetni. Nebo je bilo oblačeno, včasih je sicer sonce, pa ni imelo nikakega vpliva in nikakega bleska, vendar je suho. V hribih in na planjavah se je naselil suh sneg, ki je trajen v veselje vseh, ki so jih v njih najti. Zasnjevala preko goščih okolišč, ske doline, Furlanije tja do morja — je bilo pa komaj plomer je bil stalno pod ravnini nekaj stopinj, v gah je padel pa tudi pod stopinj.

Leto diktatorjev

Ko se bo pisala podrobna zgodovina leta 1938 bodo morali zgodovinarji priznati, da so diktatorji v omenjenem letu imeli velik napredek in sicer na račun onih narodov, ki imajo vlade, pri katerih imajo vladani še vedno pravico izpregovoriti, kako naj se jim vlada.

Diktatorske države so se torej v letu 1938 veselile velikega napredka po mnenju njih mojstrov. Adolf Hitler je med vsemi diktatorji na svetu prvi in najbolj uspešni. Pograbil je dovolj sveta, da je Nemčijo povečal za nekako deset milijonov prebivalcev. Ko je pripojil kmalu v začetku leta Avstrijo k Nemčiji, je spravl Evropo skoro na rob vojne, ko je zahteval sudske pokrajine v Čehoslovaški za sebe. Začel je groziti z uničenjem in razdejanjem onih držav, ki so mu nasprotovale. Države so mu verjele, da bo izpolnil grožnjo in Hitler je dobil, kar je zahteval.

Glede napadalskega diktatorstva je Japonska druga država, ki pride v poštev. Njene armade so bile vsepovsod zmagovite na Kitajskem. Japonska kontrolira danes vse bolj važne kitajske postojanke. Sicer Japonska še ni dosegla politične in ekonomske kontrole treh sto milijonov Kitajcev, toda priprana je, da se bo to v resnici kmalu zgodilo.

Italija sicer ni doživela takega napredka kot sta ga Nemčija in Japonska v preteklem letu, toda Mussolini ima — upanje. Uspehi, ki jih je dosegel Mussolinijev tovariš Hitler, so zmanjšali vpliv Italije v Centralni Evropi, in poslovanje Berlin-Rim osi danes Mussoliniju ni nič kaj koristnega prineslo. Toda Italija zadnje čase zahteva svoje (?) od Francije, in ima pri tem ustmeno podporo od Hitlerja, dasi ni gotovo, če bo Hitler to podporo tudi dejansko izjavil.

Brezumno bi bilo pri vsem tem mižati in trditi, da so nemške zmage mnogo škodovala demokraciji v Evropi. Demokracija je zaenkrat plačala nemške račune. Brez vsakega dvoma je tudi, da sta bili Francija in Anglija v Monakovem silovito ponižani in njuna demokracija nesramno tepeana. In očitno je, da je Nemčija mogla razkosati Čehoslovaško le, ker je prehitela Francijo in Anglijo v oboroževanju, zlasti v gradnji novih zrakoplovov.

Ob času, ko je diktator Hitler poklical zastopnike Francije in Anglije v Monakovo, je imela Nemčija 10,000 popolnoma opremljenih vojaških letal. S tem je rečeno, da je bil Hitler bolj oborožen kot vse evropske demokracije skupaj. Tega se je morala ustrašiti Anglija kot Francija. Skoro je bilo gotovo, da se omenjeni državi ne podati, da Hitler v nekaj dnevih uniči London in Pariz in bi bilo pri tem prav lahko stotisoče nedolžnih civilistov ubitih.

Res je tudi, da če bi bili Francija in Anglija v zraku enako pripravljene kot je bil Hitler, da Hitler nikdar ne bi mogel sklicati konference v Monakovo in bi pustil Čehoslovaško tako kot je bila prej. Kmalu potem, ko sta Francija in Anglija privolili Hitlerju, kar je zahteval, je naredil Hitler z obema "prijateljsko pogodbo," v kateri je pisano, da se Nemčija ne bo borila niti s Francijo niti z Anglijo.

Med tem je pa Hitler nadaljeval s svojim naravnost blaznim oboroževanjem. In njegovo obnašanje napram demokracijam sveta je še vedno drzno in izzivalno. Ostal je gluha napram apelom vsega sveta, da preneha s svojimi izbruhni gotovi stanovalci in plemena v Nemčiji. In dočim njegovi diplomati protestirajo pri državah, ki se drznejo Hitlerju očitati to ali ono, pa nemško časopisje, popolnoma pod kontrolo Hitlerja, nesramno napada državnike ene kot druge demokratske države.

Da, diktatorja, Hitler in Mussolini sta toliko zaslepljena, da vporabita vsako mogočo priliko, da se norčujeta iz držav, ki so ohranile vsaj deloma še demokratski sistem vlade. Glasom izjav Mussolinija in Hitlerja so demokratske države preostanek starodavnih časov. Ljudje v demokratskih državah ne poznajo nobene napredka, dočim je Nemčija danes prva kulturna država na svetu, najboljše ekonomsko urejena in tam ne poznajo nobene brezposelnosti. Tako trdita Hitler in Mussolini o svojih državah.

(Konec jutri.)

Kaj pravite?

Oni dan se je nek naš rojak spomnil tiste slavne ambulance, ki so jo naši ljubi rojaki poslali španskim komunistom. Rekel je: "Kje neki je tista ambulanca zdaj? Nobenega glasu ni o njej. Niti ne vemo, če je bila poslana na Španjo. Zakaj niso raje poslali tiste ambulance na ljubljansko rešilno postajo, pa bi nam bila vsa Slovenija iz srca hvaležna zanj in marsikateri rojak, ki bi se peljal komodno v njej, bi se bil s hvaležnim srcem spomnil ameriških rojakov."

Recimo, da ste dolžni našemu ljubemu stricu Samu \$5.00 na davkih. Bodite trdno prepričani in zagotovljeni, da bo šel za vami toliko časa, da bo tisti petak dobil. Se reče, dajte cesarju kar je cesarjevega... Okej! Pri vsaki tem se pa človek nehoti vpraša, kaj je s tistimi sto in sto milijoni dolarjev, ki jih našemu stricu Samu dolguje Evropa, pa radi tega nihče niti kihne ne. Pa ne, da bi bili sami sebi najbližji.

ŽUTI

Po nemškem izvirniku K. Maya

Moja hladnokrvnost je le zalega. Premagal se je, molil, kako težko se mu je bilo, njegovi ljudje so prišli za njim. Da jim je zapovedal, naj me primejo, — ne vem, kako bi se bil razvil položaj. Vse njihovo mišljenje in čute, ne bilo pač uravnano na eno in na masčevanje.

Pustil sem Amad el-Gandurja, stopil mimo njega in glasno odšel sredi med Haddedinom k njegovemu konjemu. Nobeden se ni ga gnil.

Še enkrat sem se obrnil. "Sicer pa je pravil Kurd," — "da smo izgubili tabor. Naš tabor je zelo slabo izbran. In Kurdovi ni več samo dvajset, ampak sto dvajset. Morda glej, kako boš opravil z tvojimi?"

"Sto dvajset —? Laž je!" — "Tudi to žalitev sem prezrl, ker je v rancu in legel poleg njega v travo. Pozno ponoči sem zamenjal Halefa in njegovega sina, ki sta stražila za taborom, ter bedel do jutra na straži."

Tista noč ni bila prijetna za mene.

Zalostne misli so me obhajale. Res zdelo se je, da je samski Haddedin in po njegovem Amad el-Gandurja. S kakim veseljem so me sprejeli! Kako so me častili, me blagoslavlili, mi stregli —! In na tabor so se čisto spremenili, kaj me hotel še celo na tabor pobiti —.

Opozornost masčevanja —! — "Kdo si ni sam izkusil, ne more verjeti, kako kar upijani smo v masčevanje take divjane. Saj se celo pri nas v kulturnih deželah zgodi, da človek pozabi na čast, celo na njegovo srečo, samo da se mašuje. Mašuje za zadevo, ki je dostojna ni samo malenkostna, ampak naravnost smešna."

Končno se je zdanilo. "Hm —! Kje taborite? Še vedno ob vznožju hriba?" — "Ne. Šli smo nazaj." — "Več ti ne smem povedati. Storil sem, kar mi je velevala prijateljska dolžnost. Stori, kar hočeš! Bog te obvaruj!"

Odhitel je. Pa tudi sam sem pohitel po bregu, kar so me noge nesle. Samo četrte ure —! Brez sape sem prispel na vrh, nisem več mislil na prepir in na žalitve, že od daleč sem kričal:

"Zgrabite za orožje, bojovníki! Bebbihi nas bodo vsak hip napadli! Tule v ožini in še na severu." — "Amad el-Gandur je planil na noge." — "Kje so?" — "Zapustili so tabor in šli na sever okoli hriba." — "Kdo pravi?" — "Brat Gazal Gaboje mi je povedal." — "Kedaj si govoril z njim?" — "Pravkar."

Ne streljajte na njega, ničesar mu ne storite! Vobče prizanašajte sovražniku kolikor mogoče! Streljajte na konje! Postavil se bom s svojo repetirko —.

Jezno me je nahrulil: "Molči! Ti ne zapoveduješ to! Jaz sem sedaj vodja in poveljnik in kar bom rekel, to se bo zgodilo. Ne bomo čakali, da bi nas napadli. Sami jih bomo napadli, iznenadili jih bomo." — "Obrnil se je k Haddedinom." — "Vzemite orožje in konje, vi pogumni bojovníki Haddedinov! Peljali bomo konje po strmini v dolino pa zajahali in planili sredi med te kurdijske pse in —."

"Poberi se! Noben kristjan se me ne bo več dotaknil!" — "Zalosten sem odšel."

Čas je bil, da obiščem Bebbihe. Naročil sem Halefu, naj gre na stražo v ožino, vzel repetirko in stopil po bregu. Halef bi bil rad šel z menoj, pa nisem ga potreboval. Preveč sem tvegati, nisem hotel še druge spravljati v nevarnost.

Previdno sem se plazil od grma do grma. Rad bi bil Bebbihe iznenadil.

Pa ob vznožju hriba je nekdo slonel od drevesu in gledal v strmino. Brat Gazal Gaboje je bil.

Je na mene čakal —? Ali se je kaj posebnega zgodilo? Stopil sem izza drevesa. Hlastno je prihitel bliže. "Emir, prišel si —! Mnogo tvegaš!"

"Moja pot je miroljubna, nikomur nočem nič hudega storiti. Po mir prihajam, ne bojim se vas!"

"Ne govori tako! V nevarnosti si! Zapusti Haddedine! Sicer si izgubljen z njimi vred!"

"Zakaj?"

"Najpozneje v četrte uri vas bomo napadli."

"Saj ne morete na vrh! Zasedli smo ožino."

"Ne pridemo po ožini."

"Kod pa?"

"Že na vse zgodaj smo iskali pot in našli na severu mesto, koder se da priti na vrh. Noben beduin, prebivalec ravnine, bi ne prišel po tisti strmini, mi pa smo vajeni hribov, plezati znamo."

"Zasedli bomo dostop tudi na tisti strani."

"Vem, da bode, ker sem vam povedal, kaj nameravamo. Lastne tovariše sem izdal —. Vsaj uvidiš, da sem ti hvaležen —."

Pa nič vam ne bo pomagalo. Od dveh strani vas bomo napadli, tudi v ožini."

"Hm —! Kje taborite? Še vedno ob vznožju hriba?"

"Ne. Šli smo nazaj."

Več ti ne smem povedati. Storil sem, kar mi je velevala prijateljska dolžnost. Stori, kar hočeš! Bog te obvaruj!"

Odhitel je. Pa tudi sam sem pohitel po bregu, kar so me noge nesle. Samo četrte ure —!

Brez sape sem prispel na vrh, nisem več mislil na prepir in na žalitve, že od daleč sem kričal:

"Zgrabite za orožje, bojovníki! Bebbihi nas bodo vsak hip napadli! Tule v ožini in še na severu."

Amad el-Gandur je planil na noge.

"Kje so?"

"Zapustili so tabor in šli na sever okoli hriba."

"Kdo pravi?"

"Brat Gazal Gaboje mi je povedal."

"Kedaj si govoril z njim?"

"Pravkar."

Ne streljajte na njega, ničesar mu ne storite! Vobče prizanašajte sovražniku kolikor mogoče! Streljajte na konje! Postavil se bom s svojo repetirko —.

Jezno me je nahrulil:

"Molči! Ti ne zapoveduješ to! Jaz sem sedaj vodja in poveljnik in kar bom rekel, to se bo zgodilo. Ne bomo čakali, da bi nas napadli. Sami jih bomo napadli, iznenadili jih bomo."

Obrnil se je k Haddedinom.

"Vzemite orožje in konje, vi pogumni bojovníki Haddedinov! Peljali bomo konje po strmini v dolino pa zajahali in planili sredi med te kurdijske pse in —."

(Dalje prihodnjič)

JOZE GRDINA:

PO ŠIROKEM SVETU

Nič prijetno ni bilo ko sem vozil po samotni cesti v temni noči. Kar me je skrbelo je bilo, da bi ne zavozil na kak oster predmet ali žebelj, ter tako predrl gumasto cev na kolesu.

To bi bilo jako neprijetno v tako samotnem kraju. Končno sem brez vsake nezgode privozil v Notranje gorice. Namesto, da bi vozil naprej proti Podpeči, kjer je velik ovinek, sem šel na progo južne železnice, ki vodi naravnost proti postaji Preseje, ter se po stezi med obema tiroma peljal proti domu. Pri tem sem pa pazil, da za menoj ne privozi vlak, ali pa da me ne dobi kak železniški čuvaj. Ni eno ni drugo bi ne bilo prijetno. Če bi me presenetil vlak, bi bilo lahko po meni; če bi me pa zasačil čuvaj, bi bil pa prav strogo kaznovan. Že blizu železniškega mostu nad Ljubljano zaslišim vlak, ki drvi za menoj. Zelo previdno pa naglo skočim s kolesa ter se še pravočasno umaknem. Pri prehodu čez Ljubljano sem pa z vso opreznostjo šel preko mostu ter pazil če morda ni tam skrit čuvaj in prav lahko tudi kak drug človek, s katerim bi si jaz ne želel srečanja. Že doma so mi večkrat zabičevali, naj bom v takih krajih ponoči previden in naj rajši ne hodim sam, ker se v današnjih časih klati vsepolno raznih vagabundov in postopačev. Ker ni bilo nikogar, ki bi me oviral, sem zopet sedel na kolo, ter se peljal do mostu nad cesto in potem po cesti nadaljeval pot proti domu. Ura v zvoniku Zalostne gore je udarila enajst ko sem stopal po vaški poti proti Prevalju, poleg sebe pa peljal kolo, ki me je prav srečno pripeljalo domov.

Zopet na pot. — V Nišu. — Mimo bojišča balkanske vojne. — Skoplje. — Na jugoslovansko-grški meji. — V rojstnem mestu sv. Cirila in Metoda. — V Atenah. — Na parniku Dacia. — V Egiptu.

— Aleksandrija. — P. Kerubin Begelj. — Pri šolskih sestrah.

V torek zjutraj 18. maja sem se odpravil na najbolj zanimivo pot, kar sem jih kdaj napravil v mojem življenju: na pot v Sveto deželo ali Palestino, kakor se uradno naziva ta od Boga izvoljeni kraj zemeljske oble, kjer je bilo završeno največje delo božje: odrešenje človeškega rodu. Že dolgo sem gojil željo, da bi potoval tja; končno sem to le dosegel, ter se pričel pripravljati kot na nobeno drugo pot. Delal sem na črte ter se skušal kar mogoče že vnaprej seznaniti s temi kraji potom literature in pa zlasti zgodb sv. pisma. Kdor hoče imeti užitek od tega potovanja se mora tozadevno pripraviti, ker drugače ne bo imel dosti koristi od tega. Potem je treba tudi napraviti prav dober načrt kod potovati, kajti potovanje v Sveto deželo ni kot bi šel človek v Rim ali pa Belgrad, ko se zvečer lepo komadno vsedeš na brzovlak, zjutraj si pa tam. Pot v Sveto deželo je pa dosti daljši in se je treba za potovanje tja poslužiti parnika. Najbolj enostavna pot je iz Trsta v Haifo, ki je glavno pristanišče Svete dežele; parnik vozi tja navadno pet dni. Ravno glede poti sem bil v prejšnji negotovosti. Iti na Trst me ni bila volja, ker Trsta in Italije sem imel že dovolj; zato sem razmišljal, da bi vzel kako drugo, četudi še bolj nepoznano pot. Tozadevno sem izpraševal, tako v Ameriki kot tudi doma, pa vsepovsod se mi je reklo: na Trst pojdi, ker po tej poti potujejo vsi naši ljudje, ko gredo tja. — Po precejšnjem spraševanju le izvem v Ljubljani, da vozijo parniki v Sveto deželo iz grškega pristanišča Pireje pri Atenah. Ta parnik gre iz Pireje 20. maja popoldne ter pride v Haifo 24. maja. Točnega naslova kje se urad ali agencija te parobrodne družbe nahaja, niso vedeli,

pač pa le ime družbe. To je bilo vse. Kje se pa nahaja urad družbe, to boste pa že nakli, ker nekje v Atenah je in kot taka gotovo znana.

Sicer pomankljivo toda prično kar dovolj, sem dejal po tehtnem preudarku ter se odločil, da potujem preko Grške, ker ravno ta pot me je najbolj zanimala, dasi bodo morda razne nepravilnosti in tudi pot mogoče ni kaj prida, ko nimam nobenih primernih in zadostnih potovalnih sredstev. Jasnili in pa, da bi me tu pa tam čakal agent ter me spremljal od enega kraja do drugega. Je zelo dobro če je, toda če pa ni tega in onega, je treba rabiti svoj razum in si sam pomagati. Saj še pregovor pravi: Pomagaj si sam, potem ti bo pa tudi Bog pomagal. Izjavo glede odhoda parnika sem vzel popolnoma za merodajno, drugo pa dobim, zraven bo pa tudi Bog pomagal. Ako bodo kake nepravilnosti na poti in ne bo šlo vse tako gladko kot bi rad, naj bo pa to v čast Njemu, ki je bos hodil po Palestini ter jo s svojimi stopinjami posvetil.

Kar je mene vleklo po tej poti je bilo tudi to, da si na ta način ogledam Jugoslavijo tudi od Belgrada naprej, to je bivšo Srbijo in njena zanimiva mesta, dalje grški Solun, rojstno mesto sv. Cirila in Metoda, slavnoznanne Atene, kjer je bil Sokratov dom. Ker tudi Atosa še nisem povsem izbrisal iz svojega načrta, sem upal, da morda dovoljenje za tja dobim ali v Solunu ali pa v Atenah. Tudi Turčijo sem hotel videti in se mi je zato zdela ta pot najbolj prikladna, da vse to tem lažje izpeljem. Tudi na jugoslovanske parnike sem mislil, ki vozijo v Haifo, toda žal takrat niso bili tako na razpolago in se mi je povedalo, da ako počakam tja do konca junija, lahko potujem na jugoslovanskem parniku, kar pa žal radi časa nisem mogel in sem se bal, da bo potem v Sveti deželi prevroče. Tako je bil moj neomajen sklep že začrtana pot.

Svak Anton je že čakal pred hišo z vpreženimi konji, da me potegne na postajo, domači so mi stiskali roko ter me blagorivali ko grem na tako pot. Oče

so dejali: "Blagor ti, ko ti je dano, da boš videl Jeruzalem! Srečen si!" Slično so dejali mati in drugi. Ker se je svak bal, da bi morda ne bila prekasna, je švrknil po konjih, ter sva oddrdrala proti postaji Preseje, kjer sem se kmalu zatem odpravil z vlakom proti Ljubljani, kjer sem potem uredil vse potrebno, tako v telesnem kot dušnem oziru, ter stopil v cerkev Circa Jezusovega, da podam račun svojega hiševanja, kajti kraj, kamor sem bil namenjen, je svet. Ni dovolj prično rejena denarnica, ki je sicer nujno potrebna, ker brez denarja ni nič, tudi ni dovolj potni list, brez katerega ne moreš nikamor, tudi nabasan kovčeg ne zadostuje. Brez dušne priprave je vsa navedena stvar zelo pomankljiva. Pot v Sveto deželo je vse nekaj drugega kot so druga pota. To ni pot zabave in veseljačenja kot da bi šel človek na žegnanje, predavanje ali pa navaden izlet. Zato je treba ne samo telesne, ampak tudi dušne priprave.

Poleg denarja je v prvi vrsti potni list, ki mora biti vidiran od konzula dotične države kamor potuješ, če ne so ne samo sitnosti, ampak človeka pri vstopu v dotično državo enostavno zavrnejo. Zato je treba preskrbeti vize pravočasno. Turško kot grško vizo sta mi že pred odhodom iz Amerike preskrbeli g. Kollander in g. Zakrajšek, dočim si angleške, ki je potrebna za vstop v Sveto deželo nisem vzel v Ameriki. To sem storil pa zato, ker nekaj dni pred odhodom iz Amerike je angleška vlada znižala pristojbino za vizo od 10 dolarjev na 2. Da prikrajšam že itak bogate Angleže, ter sebi prihranim tistih 8 dolarjev, sem zaprosil za to vizo v Zagrebu pri angleškem konzulu. Ampak Angleži so glede vize v Palestino zelo delikatni. Poleg raznih vprašanj, na katere je treba odgovoriti na posebni tiskani polji, je treba položiti še 300 dolarjev gotovine kot jamstvo, da dotičnik ne bo v Palestini dalj kot tri mesece, ker ako se zadržal dalj, potem tistih 300 pridržijo. Tozadevno sem se zglasil pri Kreditnem zavodu v Ljubljani, kjer sem položil predpisano vsoto, nakar so bančni uradniki Kreditnega zavoda poslali moj potni list z izpolnjenimi prošnjo in denarnim jamstvom angleškemu konzulu v Zagreb. Po preteku treh dni je bil potni list z angleško vizo nazaj. V potovalni pisarni Putnika v Ljubljani kupim vozni listek do Aten, ondaj mi dajo še nekaj prav dobrih navodil in ob osmih zvečer se odpravim z brzovlakom proti Belgradu.

Zjutraj ob 6:40 se pripeljem v Belgrad, kjer se pa to pot nisem nič mudil, pač pa sem se presedel na vlak, tako zvani Simplon Orient ekspres, ki vozi na progi Pariz-Ljubljana-Belgrad-Carigrad. Da sem vzel Simplon ni bilo drugega izhoda, ker med Belgradom in Nišem ni bilo druge zveze in če bi čakal na drug vlak, ne bi pravočasno dospel v Atene. Radi tega sem vzel Simplon do Niša; od tam dalje proti grški meji pa zopet vozi navadni brzovlak. Tako se mi je nasvetovalo in tega sem se moral tudi držati in se poslužiti tega izrednega vlaka. Razliko v ceni med brzovlakom in Simplonom sem plačal kar na vlaku. Ampak vožnja na Simplonu je pa prav imenitna in udobna, ker so vsi vozovi spalni in tako se človek lahko prav komudno naspí, navadnih voz ta vlak nima ter je kot tak primeroma dražji.

(Dalje prihodnjič)

DNEVNE VESTI

Governer zahteva odstranitev rdečih učiteljev

Oklahoma City, Okla., 31. januarja. Bojeviti governer države Oklahome Leon Phillips je včeraj napadel učitelje in profesorje v državnih učnih zavodih, katerih nekateri učijo komunizem. Zahteval je, da se jih nemudoma vrže iz njih uradov. Governer je izjavil, da ima na rokah dobre dokaze, da je na državni univerzi Oklahome, ki je največji državni učni zavod, osem profesorjev, ki učijo komunizem. "Naj bo komunist kdor hoče," je rekel governer, toda dokler bom jaz governer v državi, komunisti ne bodo plačevani z denarjem davkoplačevalcev, ki ne verujejo v komunizem."

Francija ima dovolj zlata za 5,000 zrakoplovov

Paris, 31. jan. Včeraj je potom radia govoril francoski finančni minister, ki je izjavil, da je Francija pod vladno Daladierja se srsila vseh finančnih pasti in da je danes francoski frank finančno močen in da ima Francija dovolj zlata, da kupi v tujemstvu 5,000 zrakoplovov in jih plača v gotovini. Finančni minister se je zahvalil francoskemu narodu, ki je vladne odredbe potrpežljivo sprejel. Francija je radi tega danes mnogo močnejša kot je bila pred letom dni.

Štetje divjačine v Ameriki je pravkar končano

Washington, 31. januarja. Kot naznanja biološki oddelek vlade je bilo pravkar zaključeno štetje divjih živali v Ameriki. Glasom sedaj razpoložljivih podatkov se nahaja v Zd. državah kakih 5,000,000 komadov divjih živali na prostem. Največ je srn in srnjakov, katere cenijo na 4-500,000 komadov, črnih medvedov je 81,000, 17,000 losov, 13,000 bivolov, 4,100 grizzly medvedov in divjih mrjasecev pa le 700. Večina te zverine pa ni v zapadnih državah, kot bi kdo mislil, pač pa v Pennsylvaniji in v Michiganu, kateri državi sta zlasti bogati na srnah in srnjakih.

Zvezni sodnik Manton je resigniral

New York, 31. jan. — Zvezni okrožni sodnik Martin Manton, katerega je državni prosekutor Dewey obdolžil, da so mu gotove stranke plačevale stotisoče dolarjev, da je razsojeval v njih korist, je včeraj izjavil, da se ne zaveda nobenega nepoštenega dejanja in bo na vsako očitjanje lahko mirno odgovarjal, toda kljub temu resignira kot zvezni sodnik. V uradu je bil 22 let. Prosekutor Dewey se je izjavil, da kljub temu, da je sodnik resigniral, bo vpeljal kazensko postopanje proti njemu.

Hitler upravičen do Nobelove nagrade za mir

Stockholm, Švedska, 31. jan. Neki švedski senator je predlagal ime Adolpha Hitlerja, da dobi Nobelovo mirovno nagrado, rekoč, da milijone ljudi zre na Hitlerja kot posredovalca za svetovni mir. Dotični, ki je stavil predlog, je laboritski senator Brandt, šolski ravnatelj, ki je izjavil, da bi Hitler septembra meseca lanskega leta lahko začel vojno, toda radi miroljubnosti tega ni storil.

MALI OGLASI

Pranje in likanje

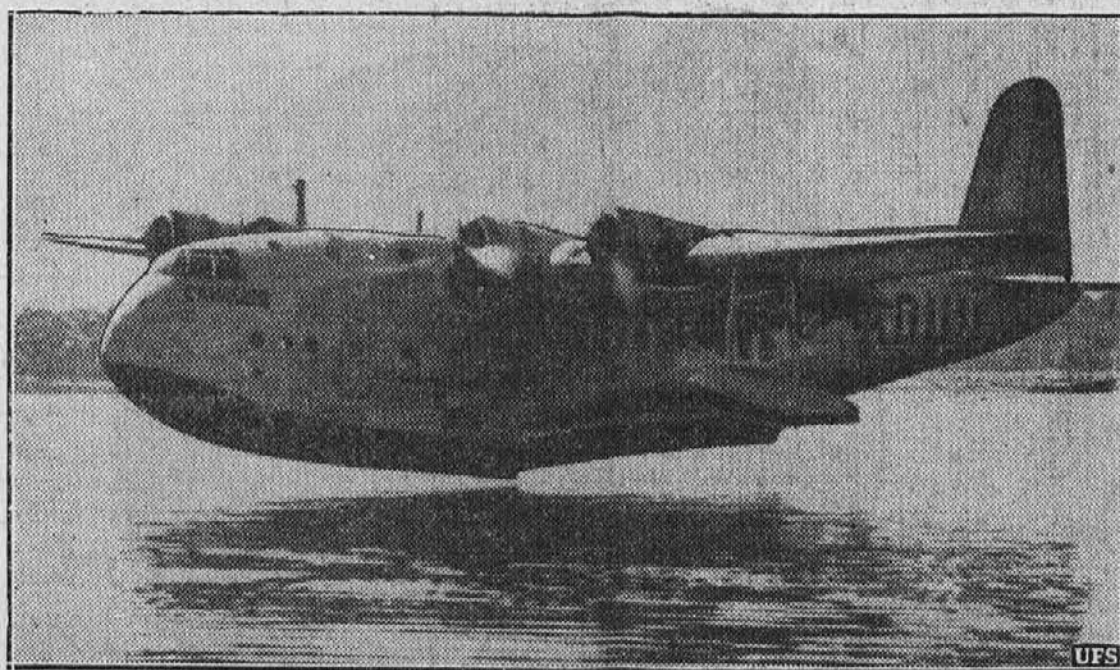
Vzamem perilo na dom in ga na željo tudi zlikam. Jako dobro delo in fino izvršeno. Boljše moške srajce 12c od kosa. Na delo se lahko zanesete. Za naslov vprašajte v uradu tega lista.

(27)

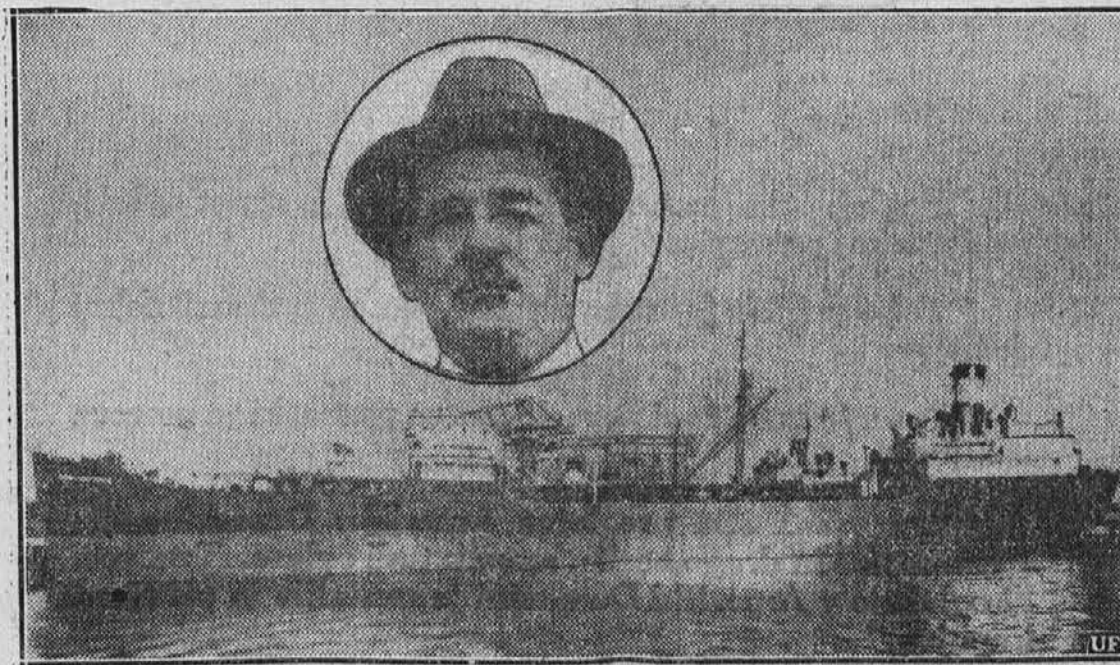
Kupijo se

bančne knjižice North American banke. Gotov denar. Zglasite se na 5500 Superior Ave. med 6. in 8. urc zvečer.

(29)

Angleški aeroplan Cavalier, ki je moral pristati na morju v svojem poletu od New Yorka na Bermudo in se je potopil. Tri osebe so utonile, deset se jih je rešilo. Letalo je veljalo \$200,000.

Tovarni parnik Esso Baytown in njega kapitan, ki je rešil deset potnikov potopljene aeroplana Cavalier.

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

Fedora poklekne na sredi svoje spalnice na kolena, vili je roki in ustnici sta ji šepetali:

— Pomagaj mi sveta Mati Božja! Kardov! Kardov! Na pomoč. Skrajni čas je!

— Ha, ona upa, da ji bo prišel kdo na pomoč, — zašepče Leonija.

Vrata se odpro in bela pošast stopi na prag.

Fedora se zgrudi na pol nezavestna na tla.

Ta trenutek je uporabila Leonija, da se je splazila v spalnico in se skrila za omaro, da opazuje, kaj se bo zgodilo.

— Nezavestna je, — zašepče starka. — Dotaknite se je.

Starka se skloni k nesrečnici ter ji položi svojo hladno roko na tilnik.

Omahovala je kot pijana ter se zgrudila na stol.

Bela pošast se ni premaknila.

Stala je kot okamenela in gledala s svojimi žarečimi očmi nesrečnico.

— Kaj želiš od mene? — zakriči Fedora. — Ali zato prihajaš vsako noč, da me mučiš? Če si duh se me usmili, če pa si človek, povej kdo si.

Ker je prikazen še dalje molčala, pograbi ona razpelo, ki je stalo na nočni omarici, dvigne ga ter zakliče z drhtečim in razburjenim glasom:

— Zastrupljena!

Ta beseda je pogodila kot udarec z bičem.

— Strašno! — zašepče ona obupno ter se zgrudi na kolena.

— Ali hočeš tajiti, da si me umorila? — nadaljuje prikazen. — Odgovarjaj! Ali boš tudi sedaj lagala?

— Vse ti hočem priznati! — zašepče blede lepota.

— Mojega sina si izdala, kaj

ti, toda ti ostani tukaj pri meni, Leonija. Sedi v ta naslonjač.

Z obema rokama prime svojo sobarico. Nenadoma jo potegne čisto k sebi.

— Kaj ne, deklica, ti si moja prijateljica, kaj ne? Nikdar ti nisem ničesar žalega storila? Kaj ne, da se ne bi veselila, če bi jaz umrla.

Leonija se spomni, kaj je gospodarica storila baronu Palenu in to ji je bilo dovolj da se mašuje.

— Milostljiva gospa, zakaj govorite o smrti? Saj ste še vendar mladi. Vi še morate uživati življenje.

Fedora bolno odkima.

— Ne, ne, — zakliče. — Kmalu bom umrla, Leonija, slutim to, slutim.

Solze ji pritečejo iz oči.

— To je strašno, deklica! — reče Fedora. — Strašno je, če mora človek umreti, ko bi še tako rada živel.

— Tukaj ni tvojega življenja! — Smrt bo izprožila svoje ledene roke po meni in jaz bom morala oditi s tega sveta!

— Blagor njemu, ki lahko v

niru umre, — reče Leonija.

Vedela je, da bodo te besede ranile Fedoro.

Ona si podpre svojo glavo z roko.

— Moje življenje je bilo polno dogodkov — reče Fedora. — Mnogi moški so me ljubili, toda nobenega nisem uslišala!

— Vseh se spominjam. — Najprej svojega moža Bojanovskega — — — — — Veš li, Leonija, da ga nisem nikdar ljubila — — — — — potem Kardov — — — — — potem oni mladenič — — — — — kako se je imenoval — — — — — da, Izidor.

— Dobro se ga spominjam, — reče Fedora. — Vidim ga pred seboj, kot da sva se včeraj ločila. — Vidim ga pred seboj — — — — — evo da — — — — — tam pri vratih.

Ona strašno zakriči ter pokaže z roko proti vratom.

Leonija je mislila, da je gospodarica znorela.

Nato pa tudi sama pogleda proti vratom in se prestrašeno zdrzne.

Na pragu je stal blede Izidor ter se počasi približeval.

Obe ženi zakrijeta svoja ob-

zidoroze plamteče oči so gledale in požirale lepo Fedoro.

— Fedora! — spregovori mladenič. — Ali me poznate?

Ona ne odgovori. Trepeta.

— Prevel je je smrtni strah.

Vedela je, da ji ta človek, ki ga je tako zelo mučila, ne prinaša ničesar dobrega.

Ona se obrne k Leoniji ter ji ukaže, naj odide iz sobe.

In čudno, Francozinja je odšla brez besede iz sobe, čeravno je bila sicer pogumna deklica.

— Sedaj sva sama, — zakliče Izidor ter skoči k vratom, da jih zaklene.

— Sama, — odvrne zamolklo Fedora.

Ona se zgrozi.

On se ji počasi približa.

— Sedaj bo me ubil — — — — — to je bila njena edina misel.

Lepa Fedora je bila blizu blaznosti.

Zapušen

Natalija se je nahajala že nekaj tednov v hiši slikarja Raguna.

Čitateljem je znano, da je

prostovoljno odklonila bogastvo, ki ga ji je nudil bogati trgovec in da se je odločila za revščino, samo da se ne poroči s človekom, ki ga ne ljubi.

*Ragunova hiša ni bila zavetje.

On ni bil slab človek. Tiho je opravljal svoje delo ter mirno prenašal krivice, ki mu jih je delala njegova žena.

Toda ta žena!

Ni mogoče opisati njene zlobe, neusmiljenosti in surovosti.

Njena edina želja je bila, da ji mož konečno popolnoma oslepi in da gre lahko kot berač na ulico, kjer bo služil in prinašal domov več denarja.

Kadarkoli je hotel ubiti svoje trpljenje, vedno ona nahrulila!

— Kaj delaš? Saj itak da boš oslepel! To je go to se ne da več preprečiti!

Ubogi slikar ni odgovoril. Ni si upal odgovoriti.

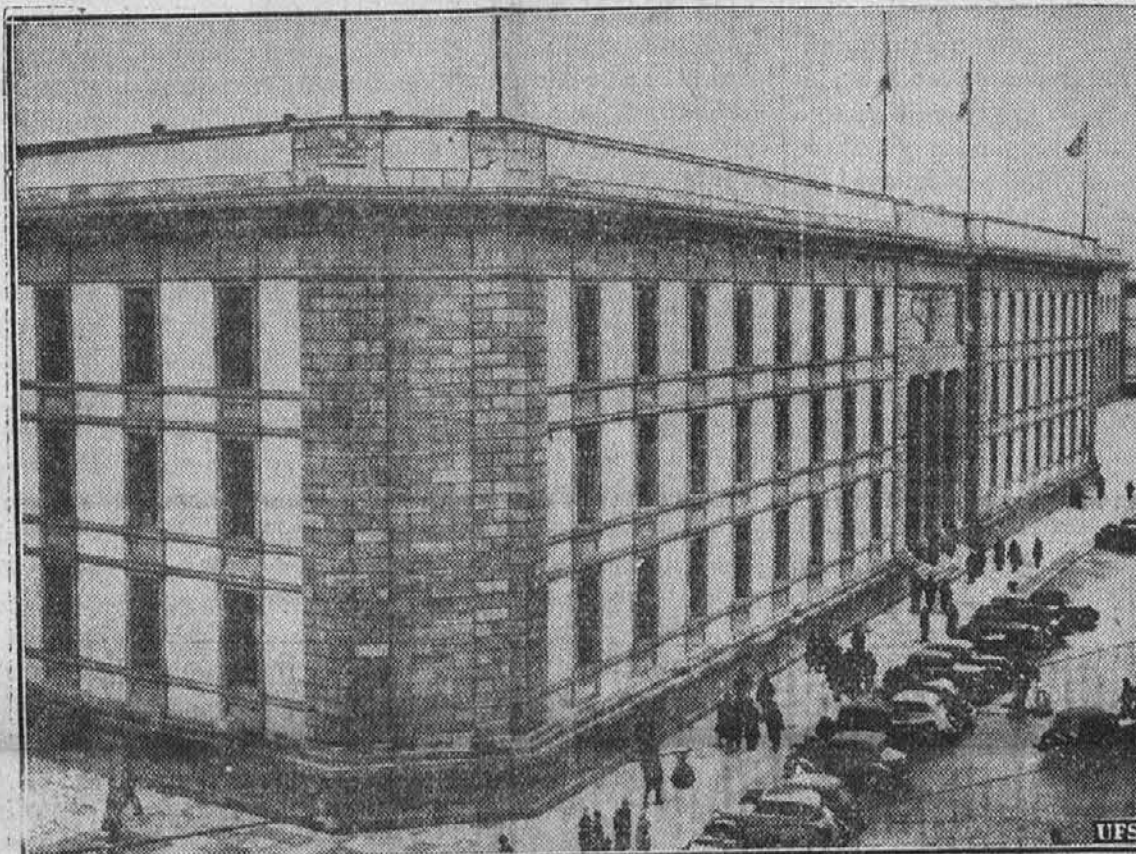
Natalija mu je pomagala kolikor ji je bilo mogoče, magala mu je pri delu tolažila.

Toda nesrečnik je z majeval z glavo in govoril na zemlji ne čaka nič dobrega.

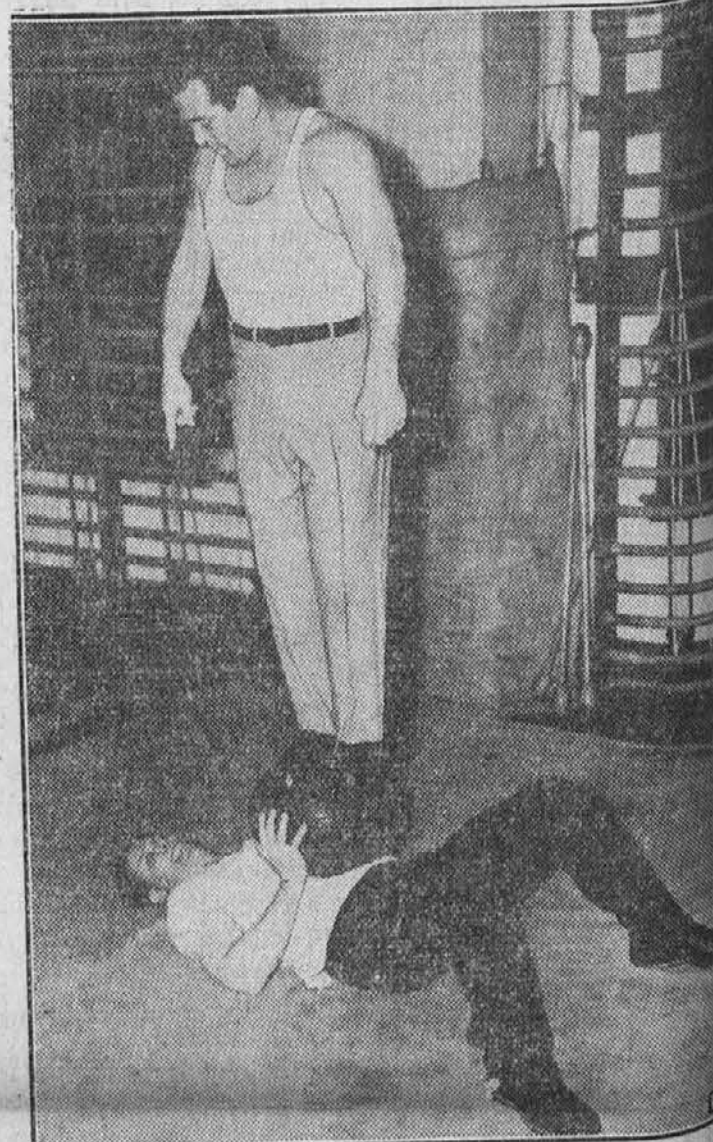
Komedijant že dolgo prihajal. Zdela se je, da več dela za starega Raguna.

V hiši je zavladala res in obup.

(Dalje prihodnjik)

Novo nemško vladno poslopje v Berlinu. Ob otvoritvi novega poslopja je Hitler sprejel v avdienci 3.500 poročnikov armade, mornarice in zrakoplovstva.

Igralec žoge mora biti dober ne samo v nogah in rokah, ampak imeti mora tudi močna prsa. Na tleh je Jimmy Fox od bostonskega teama, ki ga trenira Bill Clark, lovadnici.

V ponedeljek 30. januarja je poteklo šest let Hitlerjeve vlade v Nemčiji. Če bo ušakal še nadaljnih šest let, je pravo sanje.

Kitty Clark bo vodila para-do ob času otvoritve Grotto cirkusa v mestnem avditoriju 6. februarja. Cirkus bo trajal od 6. do 18. februarja. V cirkusu bodo trije krogi, v katerih bo nad 100 raznih aktov. V cirkusu bo tudi slon, katerega bo ta organizacija podarila clevelandskim otrokom in bo potem, ko se predstave neha-jo odpeljati v zverinjak v Brookside parku.

VLOGE v tej posojilnici

so zavarovane do \$5000 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Sprejemamo osebne in družinske vloge

Plačane obresti po 3%

St. Clair Savings & Loan Co.

6235 St. Clair Ave. HEND. 5670

“Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!”

“Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev.

“Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva prihraniti.

“Zato vsak dan preglejva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trgovec, ki oglašuje v Ameriški Domovini je zanesljiv in pri njem kupujva.”

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

“ENGLISH-SLOVENE READER”

kateremu je znižana cena \$ 2.00

in stane samo:

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6121 St. Clair Ave. — Cleveland, O.